

De luchtspiegeling van zogenaamde kennis

HIJ KENT ZIJN EIGEN IK NIET.
HOE MOET HIJ HET ZELF VAN EEN ANDER KENNEN?
HIJ KENT ALLEEN ZIJN HANDEN EN VOETEN,
HOE MOET HIJ OVER GOD WETEN?

DIT GAAT HET BEGRIP VAN DE WIJZE TE BOVEN.
JE MOET WEL EEN DWAAS ZIJN
ALS JE DENKT DAT JE HET WEET.

WANNEER JE DIT KUNT UITLEGGEN,
ZUL JE DE PURE ESSENTIE VAN GELOOF KENNEN.
TOT DAN, WAT HEBBEN GELOOF EN JIJ GEMEEN?

HET IS BETER OM TE ZWIJGEN
DAN ONZIN UIT TE KRAMEN ALS EEN GELEERDE.
GELOOF IS NIET IN ELK KLEDINGSTUK GEWEVEN.

JIJ BENT GEMAAKT OM TE WERKEN.
EEN GEWAAD VAN EER WACHT OP JE.
HOE KUN JE TEVREDEN ZIJN MET LOMPEN?

HOE ZUL JE OOIT RYKDOM HEBBEN
ALS JE ZESTIG DAGEN PER MAAND NIETS DOET?

ALS JE WEET WAT JE WEET,
WEES DAN OOK SEREEN, ALS EEN BERG.
EN RAAK NIET VAN STREEK DOOR TEGENSPOED.

KENNIS ZONDER SERENITEIT IS EEN KAARS DIE NIET BRANDT.
SAMEN ZIJN ZE EEN HONINGRAAT.
HONING ZONDER WAS IS IETS NOBELS.
WAS ZONDER HONING IS ALLEEN GESCHIKT OM TE VERBRANDEN.

VERLAAT DEZE VERBLIJFPLAATS VAN GEBOORTE EN VERVAL.
VERLAAT DEZE KUIL EN GA NAAR JE VOORBESTEMDE THUIS.
DEZE HOOP STOF IS EEN FATA MORGANA,
WAAR VUUR OP WATER LIJKT.

Een Soefi verhaal: De filosofen, logici en rechtsgeleerden werden aan het hof opgesteld om Mulla Nasruddin te ondervragen. Dit was een ernstige zaak, want hij had toegegeven dat hij van dorp naar dorp was rondgegaan om te vertellen: 'De zogenaamde wijzen zijn onwetend, besluiteloos en verward.'

Hij werd ervan beschuldigd de staatsveiligheid te ondermijnen.

'U mag eerst spreken,' zei de koning.

'Laat papier en pennen brengen,' zei de Mulla.

Papier en pennen werden gebracht.

'Geef er een paar aan elk van de eerste zeven geleerden.'

Ze werden uitgedeeld.

'Laat ze ieder voor zich een antwoord op deze vraag schrijven: "Wat is brood?'"
Dit werd gedaan. De papieren werden aan de koning overhandigd, die ze voorlas.

Mulla Nasruddin

De eerste had gezegd: 'Brood is een voedingsmiddel.'

De tweede: 'Het bestaat uit meel en water.'

De derde: 'Een geschenk van God.'

De vierde: 'Gebakken deeg.'

De vijfde: 'Veranderlijk, afhankelijk van wat je met "brood" bedoelt.'

De zesde: 'Een voedzame substantie.'

De zevende: 'Niemand weet het echt.'

Nasruddin: 'Als ze eruit komen wat brood is, kunnen ze ook over andere dingen beslissen. Bijvoorbeeld of ik gelijk heb of niet. Kun je aan dit soort mensen zaken toevertrouwen als inschatting en oordeel? Is het niet vreemd dat ze het niet eens kunnen worden over iets wat ze elke dag eten, en toch eensgezind van mening zijn dat ik een ketter ben?'

Ja, dat is de situatie van jullie zogenaamde filosofen, theologen, rechtsgeleerden: de geleerde mensen. Het zijn papegaaien. Ze kennen zichzelf nog niet eens - wat kunnen nog meer weten? Ze kennen zichzelf niet eens - hoe kunnen ze dan anderen kennen? Ze hebben het mysterie dat ze zelf zijn nog niet ontrafeld.

Je eigen mysterie is het dichtstbij. Als je dat zelfs niet kent, hoe kun je dan het mysterie van anderen kennen? Die mysteries liggen verder van je af, ze zijn ver weg. Je eigen mysterie is het gemakkelijkst te benaderen. De reis moet van daaruit beginnen.

De geleerde mensen - de pandits, de geleerden, de professoren - zijn alleen maar beter geïnformeerd. Maar informatie maakt niemand wijs. Ja, het helpt je om wijsheid te pretenderen. Het wordt een camouflage; het is een façade waarachter je je onwetendheid kunt verbergen. Maar de onwetendheid wordt er niet door vernietigd - integendeel, die wordt erdoor beschermd. Je kennis wordt een verdediging; het is een beveiliging voor je onwetendheid. Het is voeding. Je wordt je er volledig onbewust van dat je onwetend bent: dat is het doel van je zogenaamde kennis. En dat is gevaarlijk. Als je je er niet van bewust bent dat je ziek bent, dan is er geen mogelijkheid om naar gezondheid te zoeken. Als je je niet bewust bent van het feit dat je fundamenteel onwetend bent, hoe kun je dan ooit verlicht raken?

Als je vergeten bent dat je innerlijk vol duisternis is, zul je niet naar licht gaan zoeken. Je zult er niet voor werken om licht te creëren. Als je al geaccepteerd hebt dat je het weet, wat heeft het dan voor zin om op een avontuur uit te gaan om te gaan weten? En dat is wat jullie zogenaamde kennis blijft doen. Het verandert de onwetende persoon niet in een wetende persoon; het geeft alleen maar een illusie van kennis. Het is een luchtspiegeling. Het is een droom waarin je wijs wordt. Maar in werkelijkheid blijf je dezelfde.

Het verschil tussen de onwetende en de zogenaamde geleerde is alleen maar kwantitatief. Er bestaat helemaal geen kwalitatief verschil tussen hen. De onwetende is minder geïnformeerd, minder gepolijst, minder opgeleid.

De geleerde is beter geïnformeerd, hoger opgeleid, heeft meer gelezen, heeft naar meer mensen geluisterd. Het verschil zit hem in de taal. De geleerde is mondiger, kent veel meer woorden. Maar het zijn alleen maar woorden, onthoud dat. Er zit geen betekenis in, er kan geen betekenis in zitten, want betekenis komt door ervaring.

Je kunt alle grote woorden uit de woordenboeken leren. Zo blijf je woorden gebruiken. Als je woorden als 'god' gebruikt, weet je dan wat je zegt? Weet je wat je bedoelt?

Wat is God? Voor jou is het niet meer dan een woord, en het zal niet meer dan een woord blijven. Maar achter het woord schuilt een gevaar: je kunt gaan geloven dat je het weet omdat je het woord kent.

Het woord 'god' kennen is God niet kennen. Het woord 'liefde' kennen is geen liefde kennen. Het woord 'vuur' kennen is vuur niet kennen. Onthoud dat woorden slechts symbolen zijn. Tenzij je er existentiële betekenis in giet, blijven ze leeg. Er zit geen betekenis in woorden, de betekenis zit in het individu en zijn ervaring.

Als Krishna het woord 'god' gebruikt, is dat niet zomaar een woord. Het is betekenisvol, het heeft betekenis. De betekenis komt van Krishna's leven, de betekenis komt van Krishna's bewustzijn. Wanneer Jezus het woord 'god' gebruikt, is het van het grootste belang, het is zwanger van grote betekenis. De betekenis zit in Jezus, niet in het woord 'god' - omdat het woord 'god' door de eeuwen heen door rabbijnen gebruikt is zonder enige betekenis. Jezus goot er betekenis in. Hij veranderde een leeg woord in een betekenisvol, levend iets: het begon te pulseren. Wanneer Boeddha een woord aanraakte, werd het levend, kreeg het vleugels. Plotseling was er een metamorfose.

Maar de geleerde zit alleen maar vol stof, het stof dat hij verzameld heeft uit boeken en geschriften. Pas op voor zulke geleerdheid, het is gevaarlijker dan simpele onwetendheid. Waarom is het gevaarlijker dan onwetendheid? Omdat onwetendheid een zuiverheid heeft; het heeft onschuld in zich en het heeft een authenticiteit. Het is waar - en vanuit de waarheid is er een mogelijkheid om verder te gaan. Kennis, de zogenaamde kennis, is onwaar. Vanuit onwaarheid kun je geen reis naar de waarheid maken.

Onthoud dat er eigenlijk geen verschil is tussen de geleerde en de onwetende, behalve dat de

geleerde gelooft dat hij het weet, en de onwetende weet dat hij het niet weet. Maar dan zit de onwetende in een betere positie.

Een Amerikaanse vrouw die geen Frans spreekt, neemt haar dochtertje mee naar de dierentuin van Parijs. Ze stoppen voor een kooi met stekelvarkens en lezen een bord waarop staat: Porcupi African, Porcupi Australian.

Dit is hen een raadsel, want de stekelvarkens zien er allemaal hetzelfde uit. Dus gaat de moeder naar de bewaker in de buurt en zegt: 'Monsieur, do you speak English?'

De bewaker tikt zijn pet aan en zegt: 'Madame, I speak... only a very leetle of English....'. 'Wat ees eet Madame weesh to know?'

'Wilt u ons alstublieft vertellen wat het verschil is tussen het Australische stekelvarken en het Afrikaanse stekelvarken?'

'Eet eez thees, Madame: zee prik van zee Afrikaans stekelvarken, ze is longair zan zee prik van zee Australisch stekelvarken.'

De dame is ontzet en haast zich met haar dochter weg tot ze de opzichter van de dierentuin vindt.

'Monsieur,' zegt ze, 'spreekt u Engels?'

'Madame,' zegt de opzichter, 'ik spreek al jaren Engels. Ik heb in Oxford gestudeerd en ik kan het eigenlijk net zo goed spreken als u. Wat wil Madame weten?'

Dus vertelt ze hem met grote verontwaardiging wat de bewaker zojuist tegen haar en haar kleine meid heeft gezegd.

'Mevrouw hoeft niet beledigd te zijn,' zegt de opzichter. 'Ziet u, wat de bewaker probeert te zeggen is dat de stekel van het Afrikaanse stekelvarken langer is dan de stekel van het Australische stekelvarken - want in feite, mevrouw, is hun prik even lang.'

Er is niet veel verschil tussen de zogenaamde geleerden en de niet-geleerden. Misschien is er een verschil van woorden, van taal, maar niet van enige kwaliteit. Hun innerlijke kwaliteit blijft dezelfde.

Dit is een van de fundamenteën van het soefisme die je moet begrijpen: kennis is zinloos als het niet in je eigen ervaring is ontstaan. Kennis is een volstrekt overbodige last als het geen deel uitmaakt van je eigen leven.

Als het van buitenaf aan je is toegevoegd, laat het dan vallen. Draag het niet onnodig met je mee. Het is nutteloos, het is schadelijk, het is giftig en een last. Het zal je niet in staat stellen om vlug en snel te bewegen. En hoe meer je kennis verzamelt, hoe minder je kunt bewegen.

Daarom leven jullie geleerden als stilstaande poelen. Het zijn geen rivieren meer. Geleerde mensen blijven maar praten over mooie woorden, ze spinnen en weven er grote filosofieën omheen. Maar als je op hun woorden ingaat en er diep in doordringt, zul je altijd leegte vinden, meer niet.

Er worden grote boeken over God geschreven door mensen die er geen flauw benul van hebben. Grote boeken worden geschreven over hemel en hel, kaarten van hemel en hel zijn zelfs getekend door mensen die niets weten. Ze zijn niet eens doorgedrongen tot hun eigen wereld van emoties en gevoelens; ze hebben geen contact gemaakt met hun eigen innerlijke bewustzijn. En ze hebben het over verre dingen: het hiernamaals, het leven na de dood.... En het zijn slimme mensen; ze weten hoe ze moeten praten, ze weten hoe ze moeten bewijzen, ze weten hoe ze moeten argumenteren. En ze argumenteren op zo'n mooie manier dat iedereen misleid kan worden. Als je op hun argumenten ingaat, zul je merken dat ze heel steekhoudend zijn. Maar de geldigheid van het argument is irrelevant.

De vraag is of iemand het weet of niet. Soms gebeurt het dat iemand wel weet maar niet kan argumenteren, of verkeerd argumenteert. Soms weet iemand het wel, maar heeft hij geen taal om het uit te drukken, of gebruikt hij verkeerde taal. Maar wat hij zegt is nog steeds waar. Zijn

argument kan fout zijn, zijn taal kan niet adequaat zijn, maar wat hij zegt is nog steeds waar. En aan het andere uiterste heb je mensen op wier taalgebruik je niets aan kunt merken, wier argumentatie perfect is, die volleerde logici zijn. Met hen kun je niet in discussie gaan, ze snoeren je onmiddellijk de mond. Maar toch, wat ze zeggen is volslagen idioot. Het slaat nergens op. Het zit alleen maar in hun hoofd; hun hart is er totaal niet door geraakt. Ze worden zelf niet geraakt door wat ze zeggen. Als ze het over God hebben, stroomt er niets sappigs door hun wezen.

Wanneer ze het over liefde hebben zul je geen teken ervan in hun ogen zien, en wanneer ze het over poëzie hebben is er geen poëzie in hun aanwezigheid. Ze hebben het over genade maar je zult nergens genade zien.

Maar ze kunnen een enorm tumult van woorden creëren, ze kunnen enorm veel rook van woorden creëren. En als je ook in woorden leeft, heb je alle kans dat je misleid wordt. Zo zijn miljoenen mensen de mist in gegaan. De blinden leiden de andere blinden. De welbespraakte blinden leiden de niet-welbespraakte blinden, de geïnformeerde blinden leiden de ongeïnformeerde blinden.

En wanneer er een man met ogen wordt geboren - een Jezus, een Boeddha, een Bahauddin, een Hakim Sanai - zijn al die geleerden en wetenschappers het onmiddellijk over één ding eens: dat Jezus het mis heeft.

Ze zijn het er misschien niet over eens over wat brood is, ze zijn het misschien niet eens over iets anders, maar over één ding zijn ze het onmiddellijk eens, dat Jezus verkeerd is.

Het kunnen Hindoes zijn, het kunnen Mohammedanen zijn, het kunnen Joden zijn, het kunnen anderen zijn. Maar als er een man als Jezus is, zijn ze het meteen allemaal met elkaar eens, omdat ze allemaal het risico zien. Als Jezus gelijk heeft, dan hebben zij het allemaal mis. Jezus moet zijn ongelijk bewijzen. En als ze zijn ongelijk niet kunnen bewijzen - en dat kunnen ze *niet* - dan moet Jezus vernietigd worden. Als ze het niet kunnen bewijzen, dan is de enige manier om Jezus uit het leven van de mensen te verwijderen.

En als Jezus eenmaal gedood is, dan zullen dezelfde mensen die Jezus gedood hebben de volgelingen van Jezus worden, pausen, bisschoppen en priesters. Dan zijn ze er weer om te filosoferen.

Met Jezus heb je problemen. Maar met de woorden van Jezus heb je geen probleem. Ze kunnen om elk woord heen spinnen en weven; of het nu van Mozes of van Jezus is maakt voor hen niet uit. Nu wordt Jezus hun centrum van filosoferen.

Boeddha wordt de grootste bron van filosofen: een vreemd fenomeen, ongelooflijk - want Boeddha was absoluut tegen filosofie. Zijn hele leven bleef hij absoluut anti-filosofie. Hij sprak nooit over welk filosofisch onderwerp dan ook; hij stond met zijn voeten op de aarde. Hij was een pragmaticus, een praktisch man. Als je hem naar god had gevraagd, zou hij de vraag onmiddellijk terzijde hebben geschoven en tegen je hebben gezegd: 'Hoe gaat het jou veranderen? Praten over god is zinloos - verspil geen tijd. Denk aan meditatie, denk aan compassie. Denk aan dingen die je kunnen transformeren. Wat kan god doen?'

Als je hem naar het hiernamaals had gevraagd, had hij je onmiddellijk tegengehouden: 'Praat geen onzin. Je leeft, en je weet niet wat *leven* is, en je bent bezig met het hiernamaals! Je weet niet wat je nu bent en je vraagt je af: "Wat zal ik zijn na de dood?" Dat is volslagen dwaasheid.

Kijk liever in jezelf en zie wie je bent. En als je jezelf gekend hebt, is er geen probleem. Wanneer je sterft zul je weten of je het overleeft of niet - waarom zou je je er nu zo druk over maken? En hoe moet je tot een beslissing komen? Je kunt op geen enkele manier tot een beslissing komen. Zelfs als de hele wereld zegt dat je de lichamelijke dood zult overleven, zal de twijfel blijven bestaan. Wie weet? Iedereen kan het mis hebben. Want vroeger geloofde de hele wereld dat de aarde plat was, en de hele wereld had het mis. De aarde was niet plat; nu weten we dat. De hele wereld heeft

door de eeuwen heen geloofd dat de zon rond de aarde draait. Nu weten we dat de aarde om de zon draait en niet andersom.

Het gaat er dus niet om hoeveel mensen erin geloven. Waarheid wordt niet bepaald door de meerderheid, het is geen kwestie van stemmen. Zelfs als één man de waarheid kent en de hele wereld tegen hem is, heeft hij nog steeds gelijk en heeft de wereld het nog steeds mis.

Je kunt er niet van overtuigd worden dat je zult bestaan als je dood bent; er is geen manier om je te overtuigen. Je kunt het geloven als je wilt; als je wilt geloven, kun je alles geloven. Maar dat is omdat je dat wilt, niet omdat je overtuigd bent.

Je bent bang voor de dood, dus wil je na de dood blijven bestaan: je wilt het geloven, dus geloof je het. Maar je weet dat het jouw overtuiging is; misschien is het niet zo. Diep van binnen zal de twijfel blijven bestaan.

En Boeddha zou geen enkele vraag hebben beantwoord waarvan je zou kunnen denken dat die tot de filosofie behoorde. Hij zei altijd: 'Als ik iets over het hiernamaals zeg, zul je het verkeerd begrijpen. Je hebt geen ervaring met het hiernamaals; communicatie is niet mogelijk.'

En je kunt zien hoe moeilijk het is om te communiceren. Ik zeg het ene, jij zult het andere begrijpen. Mensen zullen het begrijpen in overeenstemming met hun niveau van begrip.

Ze vroegen aan een playboy die een fortuin had verkwist, wat hij met al zijn geld had gedaan. Hij antwoordde: 'Een deel is naar de drank en de snelle auto's gegaan, en het meeste is naar de vrouwen gegaan. De rest heb ik onverstandig uitgegeven.'

Woorden betekenen niet voor iedereen hetzelfde. Het hangt af van je begrip.

'Je voortdurende ontrouw bewijst dat je absoluut waardeloos bent,' schreeuwde de woedende man die zijn vrouw net voor de tiende keer had betrappt met een andere man.

'Integendeel,' was het koele antwoord. 'Het bewijst alleen maar dat ik te mooi ben om waar te zijn.'

Het hangt allemaal van jou af.

Op een buitenlandse zakenreis werd een man na werktijd gehinderd door het feit dat hij de taal niet kende. Hij was dan ook opgetogen toen een beeldschone vrouw aan zijn restauranttafel kwam zitten.

'Kunt u Engels spreken?' vroeg hij hoopvol.

'Jus' a leetle,' zei ze met een glimlach.

'Just a little, eh? Een klein beetje maar?' herhaalde hij. 'Hoeveel?'

'Vijfentwintig dollar,' was het prompte antwoord.

Communicatie is een van de moeilijkste problemen ter wereld. Wanneer jij een woord gebruikt, geef je het jouw betekenis. Wanneer het een andere persoon bereikt, neemt het geheid zijn betekenis aan. En tussen de overdracht in gaat alles verloren.

Daarom zei Boeddha: 'Ik zal niet spreken over het hiernamaals. Vraag maar niets over het hiernamaals. Wees meer wetenschappelijk en realistisch: ga in op dat wat is. Praat niet over waarheid. Ga in dat wat is, ga in dat wat je bent, en dat is de manier om de waarheid te kennen.' Maar toen Boeddha eenmaal overleden was, kwamen er grote filosofische scholen op. Zoals het in India is gebeurd na Boeddha is het nog nooit in de hele wereld gebeurd. De man die zijn hele leven tegen filosofie en filosofen was, werd de bron van het grootste filosofische streven ooit.

Zesendertig scholen van filosofie werden geboren toen Boeddha overleed. En de mensen die hij altijd had veroordeeld, kwamen allemaal bij elkaar om over hem te filosoferen.

En kijk eens naar de schoonheid, de ironie van dit alles! Ze begonnen te filosoferen over waarom Boeddha zijn mond had gehouden. Waarom hij niets had gezegd over het hiernamaals: dat werd hun filosofie! Ze begonnen te praten over waarom hij gezwegen had over het hiernamaals. En er waren heel veel antwoorden mogelijk.

De ene zei: 'Omdat er geen hiernamaals is.'

Nu heeft één filosofie wortel geschoten. Een ander zei: 'Het hiernamaals is er wel, maar het is onuitsprekelijk. Daarom zweeg hij.'

Dan weer een andere school, enzovoort. Zelfs de stilte van Boeddha werd een probleem en mensen begonnen over die stilte te discussiëren. Niemand probeerde stil te worden; ze begonnen over de stilte te praten.

Pas op voor deze valstrik, de mind is heel sluw. Als ik iets over meditatie zeg, dan zeg ik dat zodat jij kunt mediteren. Maar jij begint over meditatie na te denken, wat meditatie is. Hoeveel soorten meditatie bestaan er? Wat is het verschil daartussen? Waarom staan ze tegenover elkaar?'

En dan kun je tot in het oneindige doorgaan, en zal er geen enkel moment zijn waarop je ooit zult mediteren. Je zult meer en meer verward raken. Uiteindelijk zul je zo verward raken dat je niet meer weet hoe je met meditatie moet beginnen omdat er zoveel richtingen opengaan. Waar naartoe? Wat moet je kiezen? Je zult gewoon verlamd zijn.

Dat doet de mind altijd. En er zijn maar een paar mensen die echt alert zijn, die in staat zijn om uit die valstrikken van de mind te ontsnappen. De mind is een groot filosoof. En het leven is geen filosofie, het leven is werkelijkheid. Filosofie is een vlucht uit de werkelijkheid; filosofie betekent denken. Het leven is - het is geen kwestie van denken. Je kunt er gewoon in springen.

De oude vijver
een kikker springt erin
het geluid

Precies zo kun je in deze oeroude vijver van het leven springen. Je kunt het alleen kennen door erin te springen. Er is geen andere manier om het leven te kennen. Erover nadenken is de zekerste manier om het te missen.

Unio Mystica Vol. 1 #3 deel 1